

Виробництво

Ріпак в Україні перестає бути однією з пріоритетних культур. За офіційними даними, урожай ріпаку 2012 року став мінімальним за останні п'ять років і склав близько 1,2 млн т. У підсумку, у світовому масштабі Україні належить всього 2% сумарного виробництва ріпаку, і це при тому що наша держава посідає одне з провідних місць серед експортерів цієї олійної в Європу.

У 2012 році урожай **сої** склав 2,5 млн. т. Сьогодні існують заяви від влади, що в Україні існує план збільшення виробництва даної культури до 5,1 млн т до 2018 року. Зокрема планується збільшення площ посівів сої до 2 млн га (у 2012 році - 1,3 млн га). А також використання новітніх технологій для збільшення врожайності сої на 25% - до 2,5 т / га (у 2012 р. - 2 т / га). Згідно з офіційними даними, Україна входить до десятки найбільших виробників сої в світі. Кількість сільгоспвиробників, які займаються вирощуванням сої в нашій державі, постійно зростає. На сьогодні за сучасними технологіями сою в Україні вирощують майже 7 тис. господарств.

В поточному сезоні посівні площі під **соняшником** склали 5,13 млн. га, що на 8% більше ніж в попередньому (4,7 млн га). Середня врожайність насіння соняшнику в 2012/2013 МР склала 17 ц/га проти 20 ц/га в 2011/2012 МР. Несприятливі погодні умови позначилися також і на якісних характеристиках насіння соняшнику. Зокрема, учасники ринку відзначали велику кількість олієнасіння з низькою олійністю, яка в деяких випадках не перевищувала 38-40%. У підсумку в 2012 році, незважаючи на всі песимістичні прогнози, в Україні був зібраний досить високий за останні кілька сезонів і невисокий в порівнянні з минулим сезоном урожай соняшнику, який склав 8,6 млн т (проти 9,4 млн т в 2011/2012 МР).

	Загальна зібрана площа, тис.га	Відхилення від 2011 року, %	Валовий збір урожаю, тис. т	Відхилення від 2011 року, %	Урожайність, ц з 1 га зібраної площі
Олійні культури – всього	7143,52	5,6	12074,1	-3,0	16,9
- соняшник на зерно	5081,69	7,7	8387	-3,3	16,5
- соя	1412,43	27,2	2410,2	6,4	17,1
- ріпак	547,01	-34,3	1204,4	-16,2	22,0

Запаси

В Україні продовжують скорочуватись запаси зернових та олійних. Так, станом на 1 червня 2013 року наявність зернових та насіння соняшнику на всіх (сільськогосподарських, зберігаючи та переробних) підприємствах на 41,9% менше порівняно з попереднім роком.

Згідно з даними Держстату, запаси насіння соняшнику до 1 червня поточного року склали 1,2 млн т, що на 37% менше, ніж на аналогічну дату минулого року, у тому числі безпосередньо в агропідприємствах

зберігалось 0,5 млн т (на 5% менше).

Станом на 1 червня на зберігаючих та переробних підприємствах було в наявності 68,35 тис. т сої. Вперше за останні два роки цей показник нижчий в порівнянні з минулорічними аналогами, порівняно з 2012 роком він вдвічі менший. Запаси ріпаку у травні 2013 року, порівняно з показником на аналогічну дату минулого року, менші на 75,5% та складають 33,57 тис. т.

Експорт

Станом на 1 червня з початку 2012/2013 маркетингового року експорт олійних культур з України склав 2,72 млн т. за результатами звітної періоду експорт сої наздогнав експорт ріпаку. Так обсяг експортованої сої з вересня по травень включно склав 1,28 млн т, а експорт ріпаку з липня по травень – 1,26 млн т. Експорт насіння соняшнику з початку 2012/2013 МР склав 127,9 тис. т.

Протягом травня на експорт було відправлено 9,4 тис. т ріпаку, 50,4 тис. т сої та 4,9 тис. т соняшнику. Загальний експорт олійних протягом травня склав 65,6 тис. т.

Експорт олійних культур в 2013/14 МР прогнозується на рівні 3,6 млн. тонн, що стане максимумом за останні 5 років. При цьому головною експортною культурою поступово стає соя. Крім того, очікуються рекордні обсяги виробництва та експорту продуктів переробки олійних - рослинних масел, шротів і макухи.

Експорт олійних у 2012/2013 МР, тис. т

	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Всього
Олійні	51,7	208,7	407,8	441,8	249,5	282,1	355,6	287,1	194,1	182,6	65,6	2726,6
Ріпак	49,4	204,1	342,8	260,2	37,8	91,1	140,4	101	9,9	17,7	9,4	1263,8
Соя			43,5	144,5	179,4	170,5	202,9	164,9	169	160	50,4	1285,1
Соняшник			5,9	28,1	24,8	17,3	9,6	19,4	14,4	3,5	4,9	127,9
Льон			10,7	5,8	6,2	2,4	1,9	0,6	0,4	0,6	0,3	28,9
Гірчиця	2,3	4,6	5	3,1	1,3	0,9	0,8	1,1	0,6	0,9	0,5	21,1

Поточна ситуація

Насіння соняшнику протягом минулого тижня продовжило втрачати в ціні. Основними факторами, що понижували ціну були:

- низький рівень попиту, так як більшість переробних підприємств сформували необхідний для роботи запас сировини, також достатньо велика кількість переробників призупинила діяльність через профілактичний ремонт перед новим сезоном;
- потреба аграріїв звільнити складські приміщення під новий урожай.

Так ціни попиту на насіння соняшнику варіювалися в діапазоні від 4550 грн/т до 4700 грн/т на умовах EXW. Переробники маслоробного сектора, які продовжували працювати, минулого тижня здійснювали закупівлі сировини за цінами, як правило, в межах 4600-4700 грн/т без урахування вартості доставки і до 4850 грн/т на умовах CPT.

Соеві боби продовжують додавати в ціні, як і тижнем раніше попередній тиждень збільшив її на 150 грн/т. Таким чином ціни попиту часто варіювалися в межах 5500-5700 грн/т на умовах самовивозу з господарств залежно від регіону. При цьому слід зазначити, що ціни пропозицій озвучувалися не нижче 5500 грн/т на тих же умовах.

Основною причиною стрімкого збільшення ціни як і раніше залишається дефіцит олієнасіння на внутрішньому ринку.

Варто зазначити, що на ринку з'являються пропозиції великих партій соєвих бобів які були навмисно утримані аграріями, що вичікували великої ціни. Інколи ціни пропозиції досягали 6000 грн/т.

Все більш активним стає **ринок ріпаку**. Більшість компаній озвучили закупівельні ціни. Так, закупівельні ціни на ріпак в південному регіоні впродовж минулого тижня знаходилися в діапазоні 3800 – 3950 грн/т. В центральному регіоні його вартість складала від 3600 грн/т до 3650 грн/т. Причиною зниження закупівельних цін є впевненість у рекордному новому урожаї ріпаку та соняшника порівняно з попереднім роком.

